

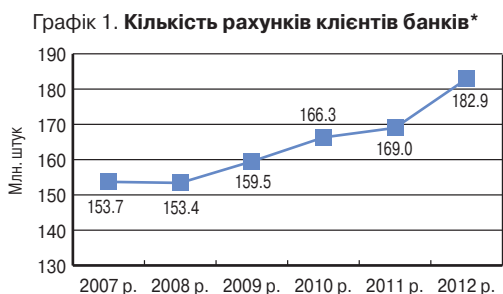
Підсумки/

Діяльність платіжних систем на ринку України в 2012 році¹

I. Функціонування поточних та вкладних (депозитних) рахунків, відкритих юридичними і фізичними особами в банках України

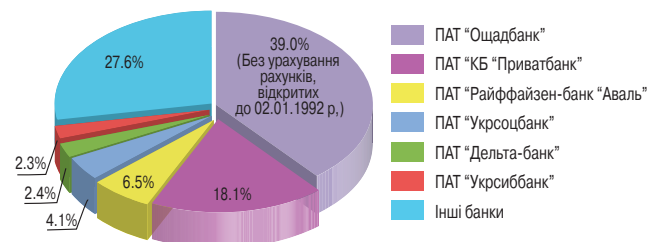
Правовідносини, що виникають під час відкриття банками поточних, вкладних (депозитних) рахунків у національній та іноземних валютах резидентам України (юридичним особам, їхнім відокремленим підрозділам, фізичним особам) та нерезидентам України (юридичним особам-інвесторам, представництвам юридичних осіб в Україні, фізичним особам) (надалі – клієнт) регулюються Законом України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”. Для забезпечення своєї господарської діяльності та власних потреб зазначені клієнти мають право відповідно до власного вибору відкривати рахунки в будь-яких банках України на оголошених банком умовах, що відповідають закону та банківським правилам.

У 2012 році збереглася тенденція щодо збільшення кількості рахунків клієнтів банків. Загальна кількість відкритих рахунків клієнтів становила **182.9 млн.** (див. графік 1).

* У тому числі 54.6 млн. рахунків, відкритих в Ощадбанку до 02.01.1992 р.

Графік 2. Частка банків, які обслуговують найбільшу кількість поточних та вкладних (депозитних) рахунків клієнтів*

* Відсоток від загальної кількості рахунків, відкритих у банках України.

¹ Аналітичний огляд щодо основних показників роботи Системи електронних платежів Національного банку України у 2012 році опубліковано у № 3 (2013 р.) “Вісника НБУ” на стор. 10–11.

У тому числі:
 – **поточних – 129.2 млн.** (70.6% від загальної кількості рахунків, відкритих у банках), із них 119.0 млн. рахунків у національній валюті та 10.2 млн. рахунків, облік коштів за якими здійснюється в іноземних валютах;
 – **вкладних (депозитних) – 53.7 млн.** (29.4%), у тому числі 51.2 млн. у національній валюті та 2.5 млн. рахунків, облік коштів за якими здійснюється в іноземних валютах.
 Аналіз даних свідчить про те, що в шести банках обслуговується майже 73% усіх рахунків клієнтів (див. графік 2).

II. Розвиток ринку платіжних карток в Україні

Протягом 2012 року спостерігався швидкий розвиток ринку платіжних карток в Україні як у кількісному, так і в якісному вираженні. Зокрема, активно впроваджувалися нові платіжні послуги та операції, які дають змогу контролювати й управляти банківським рахунком, а також здійснювати платежі за допомогою мобільного телефону.

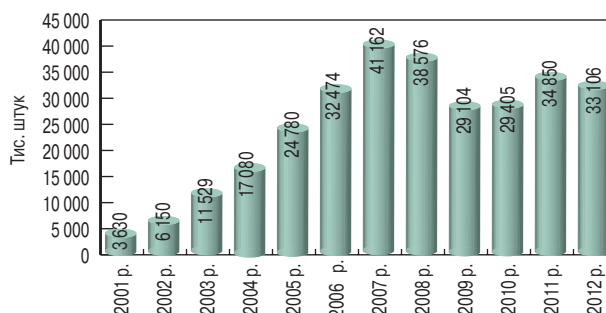
Протягом року постійно збільшувався обсяг безготівкових платежів із використанням платіжних карток, зростала кількість платіжних карток і термінального обладнання.

За станом на 1 січня 2013 року членами карткових платіжних систем були 142 банки (81% від загальної кількості),

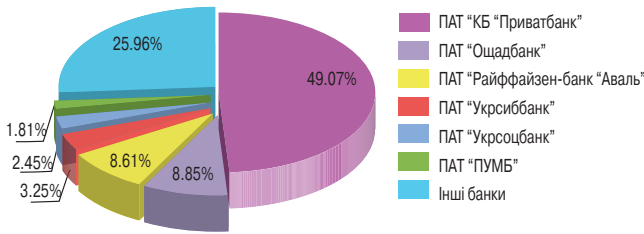
Графік 1. Кількість держателів платіжних карток і банків – членів карткових платіжних систем

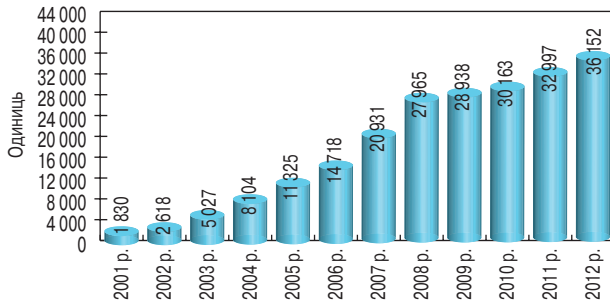
Графік 2. Динаміка кількості емітованих карток

Графік 3. Банки, що емітували найбільшу кількість платіжних карток

Графік 4. Динаміка кількості встановлених банкоматів

котрі обслуговували понад 44 млн. клієнтів (див. графік 1).
Нині в Україні функціонують такі карткові платіжні системи:

- внутрішньодержавні – Національна система масових електронних платежів (НСМЕП), Укркарт, одноемітентні (внутрішньобанківські) платіжні системи, створені окремими банками;
- міжнародні – MasterCard, VISA, "Юнион Кард", "American Express", "Золотая Корона".

Згідно з даними статистичної звітності за станом на 1 січня 2013 року загальна кількість платіжних карток, термін дії яких не закінчився, становила понад 69 826 тис. Із них кількість платіжних карток, за якими була здійснена хоча б одна операція протягом трьох місяців, зменшилася на 1 744 тис. шт. (5%) – із 34 850 тис. шт. до 33 106 тис. шт. (див. графік 2).

Лідерами за кількістю емітованих платіжних карток є (див. графік 3):

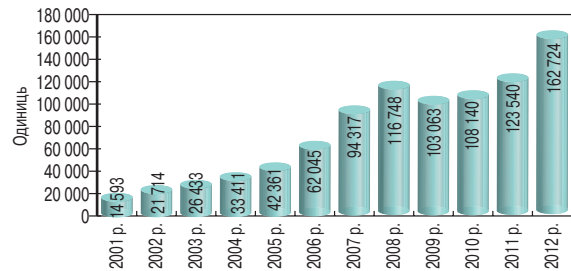
- ПАТ "КБ "Приватбанк" – понад 16 246 тис. шт.,
- ПАТ "Державний ощадний банк України" – близько 2 929 тис. шт.,
- ПАТ "Райффайзен-банк "Аваль" – близько 2 851 тис. шт.,
- ПАТ "Укрсиббанк" – майже 1 075 тис. шт.,
- ПАТ "Укрсоцбанк" – понад 812 тис. шт.
- ПАТ "ПУМБ" – понад 598 тис. шт.

За 2012 рік кількість банкоматів, що обслуговували держателів платіжних карток збільшилася на 3 155 од. (8.7%) і становила 36 152 од., із них із функцією: внесення готівки – на 3 551 од. (до 7 059 од.), видачі готівки – на 9 од. (до 26 769 од.), переказу коштів – на 1 244 од. (до 2 324 од.) – див. графік 4.

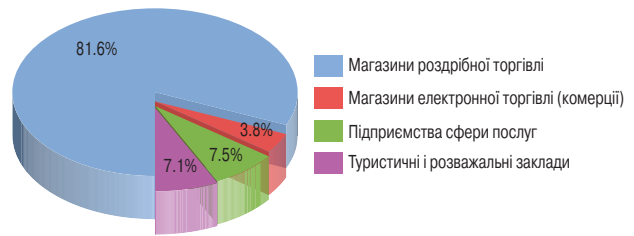
Кількість платіжних терміналів збільшилася на 39 184 од. (24.1%) і становила 162 724 од., із них кількість торговельних збільшилася на 39 223 од. (до 133 964 од.), а банківських – зменшилася на 39 од. (до 28 760 од.) – див. графік 5.

Лідерами розвитку інфраструктури приймання платіжних карток у регіональному розрізі за станом на 1 січня 2013 року були такі регіони:

Графік 5. Динаміка кількості встановлених платіжних терміналів

Графік 6. Питому вагу за видами підприємств торгівлі та сфери послуг, які приймають платіжні картки

– Київська область та м. Київ – 21.75% від загальної кількості;

– Дніпропетровська область – 10.51%;

– Донецька область – 8.47%;

– Харківська область – 6.32%;

– Одеська область – 5.43%;

– Львівська область – 4.65%.

Інші регіони мають менше 43% встановлених технічних засобів, що використовуються під час здійснення операцій із застосуванням платіжних карток.

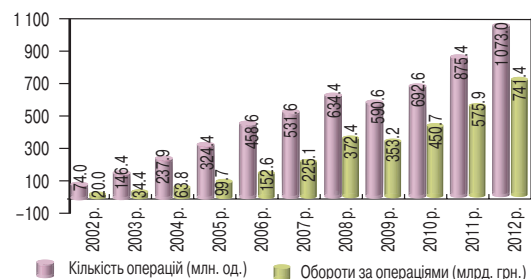
Порівняно з показниками 2011 року в 2012 році кількість підприємств торгівлі та сфери послуг, у яких встановлено торговельні платіжні термінали та імпринтери, збільшилася на 38 449 од. (48.5%) і становила 117 789 од. (див. графік 6).

За 2012 рік кількість операцій із використанням платіжних карток, емітованих українськими банками, перевищила 1 млрд. шт., а обороти за цими операціями становили 741.4 млрд. грн. (див. графік 7).

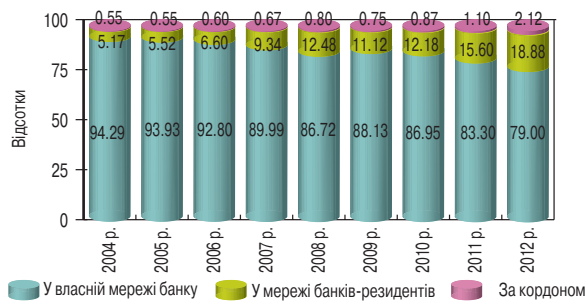
Держателі платіжних карток, емітованих українськими банками, протягом 2012 року (див. графік 8), переважно більшість операцій здійснювали у мережі банку-емітента (79%) і лише 18.88% – у мережах інших банків-резидентів. За кордоном було здійснено 2.12% операцій.

За сумою операцій, здійснених у 2012 році в Україні за

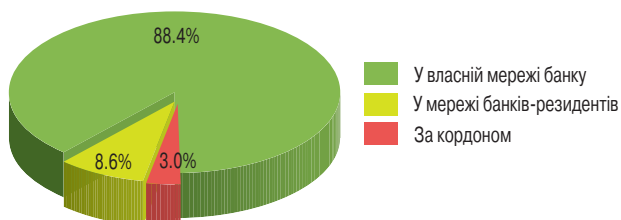
Графік 7. Динаміка кількості й суми операцій за платіжними картками, емітованими українськими банками

Графік 8. Використання платіжних карток, емітованих українськими банками, у розрізі мереж їх оброблення (за кількістю операцій)

Графік 9. Використання платіжних карток, емітованих українськими банками у 2012 році, в розрізі мереж їх оброблення (за сумою операцій)

платіжними картками, емітованими українськими банками (див. графік 9), 96.95% (703.7 млрд. грн.) від їх загальної суми становили операції, які виконувалися на території України, при цьому з них у:

- власній мережі банку-емітента – 88.4% (641.6 млрд. грн.),
- мережах інших банків-резидентів – 8.6% (62.1 млрд. грн.).

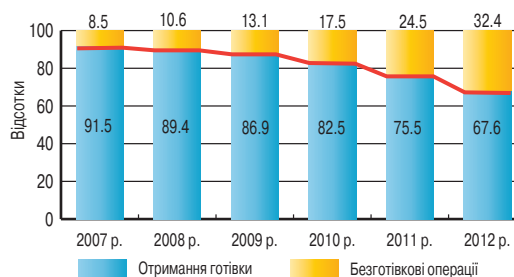
Обсяги операцій за кордоном становили 3% (22.1 млрд. грн.) від загальної суми операцій, здійснених у 2012 році.

Обсяг операцій з отримання готівки за 2012 рік (див. графік 10) збільшився на 120 млрд. грн. (18.5%) порівняно з показниками 2011 року і становив близько 650 млрд. грн. (87.7% від загальної суми операцій за картками), а

Графік 10. Частка безготівкових платежів та готівкових операцій у загальному обсязі операцій із використанням платіжних карток (сума)

Графік 11. Частка безготівкових платежів та готівкових операцій у загальному обсязі операцій із використанням платіжних карток (кількість)

безготівкових платежів – на 46 млрд. грн. (99.5%) і становив понад 91 млрд. грн. (12.4% від загальної суми операцій за платіжними картками).

Кількість операцій з отримання готівки за 2012 рік порівняно з 2011 роком (див. графік 11) збільшилася на 64 млн. шт. (8.8%) і становила понад 725 млн. шт. (67.6% від загальної кількості операцій за платіжними картками), а безготівкових платежів – на 134 млн. шт. (38.6%) і становила понад 348 млн. шт. (32.4% від загальної кількості операцій за платіжними картками).

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено департаментом платіжних систем Національного банку України.

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за лютий 2013 року)*

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	553.3961	16	434 LYD	100 лівійських динарів	637.6546
2	986 BRL	100 бразильських реалів	401.6785	17	484 MXN	100 мексиканських нових песо	62.9216
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	196.0270	18	496 MNT	10000 монгольських тугриків	57.4004
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	7.3500	19	554 NZD	100 новозеландських доларів	665.5591
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.8340	20	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.1841
6	981 GEL	100 грузинських ларі	482.2614	21	604 PEN	100 перуанських нових сол	312.2266
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	103.0174	22	642 ROL	100 румунських лейв	246.8373
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	119.5519	23	682 SAR	100 саудівських ріялів	213.1353
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	214.3528	24	760 SYP	100 сирійських фунтів	11.2816
10	356 INR	1000 індійських рупій	148.7208	25	901 TWD	100 нових тайванських доларів	27.0587
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.6510	26	972 TJS	100 таджицьких сомоні	167.8496
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.6873	27	952 XOF	1000 франків КФА	16.4233
13	417 KGS	100 киргизьких сомів	16.7250	28	152 CLP	1000 чилійських песо	16.9433
14	414 KWD	100 кувейтських динарів	2840.4407	29	191 HRK	100 хорватських кун	142.5246
15	422 LBP	1000 ліванських фунтів	5.3127	30	255	100 доларів США за розр. із Індією	639.4400

* Курс встановлено з 01.02.2013 року.

Підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.